

Entrada a cabassos de capital francès en el sector alimentari

La "grande bouffe"

El que no va poder aconseguir Napoleó amb el seu potent exèrcit, fa quasi dos-cents anys, ho han fet ara els seus compatriotes. El diners francesos van envaint sense cap obstacle sectors claus de l'economia. Als Països Catalans, el primer pas s'ha donat en el sector alimentari.

Els empresaris francesos amb les mans plenes de francs fa temps que són presents en el món dels negocis als Països Catalans, sense esperar-se a l'obertura de fronteres prevista per al 1993. El franc està entrant a cabassos, principalment en el sector alimentari a Catalunya, al País Valencià i les Illes Balears. Molt sovint l'invasió de capital francès canvia, en un tancar i obrir d'ulls, els rètols d'antigues empreses amb noms catalans i valencians.

Tal i com van les coses, és molt probable que l'entrepà o el menú d'un restaurant, inclús la beguda que els acompanye siguin completament *made in France*.

França s'ha convertit des de fa anys en el primer inversor estranger directe a l'estat espanyol. L'entrada de capital del país veí va assolir els 447.111 milions de pessetes l'any 1990. Pel que fa a Catalunya particularment, durant els sis primers mesos d'aquell any es van invertir 47.806 milions en moneda francesa. El diner gal, no obstant, va mostrar-se particularment actiu en l'adquisició de firmes importants des del punt de vista financer. El banc Comercial Espanol va ser controlat pel Crèdit Lyonnais per 60.000 milions de pessetes; Cepsa, la Companyia Espanyola del Petrol, va rebre més de 40.000 milions per deixar entrar una part de capital francès i la Sociedad Financiera y Minera ampliava els seus calaixos amb més de 35.000 milions de pessetes.

Un bon grapat de petites inversions també franceses, encara que no han fet tant de soroll, es van fer amb el control directe de moltes empreses principalment catalanes i valencianes. Concretament en el sector alimentari.

Al País Valencià, la més recent adquisició francesa ha estat l'empresa arrossera SOS d'Algemesí (la Ribera Baixa). Igualment ha passat a mans franceses la casa Frudesa, de productes congelats, instal·la-

da a l'Alcudia de Carlet (la Ribera Alta). El destí d'aquesta fàbrica depèn ara del monstruós holding francès Saint Louis-Eurolim, veterà des de fa més de quaranta anys en el tractament i comercialització de congelats de tot tipus.

Segons les conclusions de l'Associació per al Desenvolupament de l'Economia i Gestió d'Empreses a València, gairebé el 40% de les empreses valencianes es troba sota control de la gestió estrangera, com va afirmar fa poc un dels responsables d'aquesta associació, Juan Ignacio Dalmau.

A hores d'ara els principals hipermercats, tant a Catalunya com al País Valencià (Pryca, AlCampo i Continente), estan totalment o de manera majoritària gestionats per capital de l'altra banda dels Pirineus.

La presència d'inversors francesos també ha afectat els sectors complementaris de l'alimentació. La Société Européen de Restauracion, experta en menjars per a col·lectivitats, és la propietària de l'empresa valenciana Euroest, encarregada del servei de *catering* (plats pre-cuinats) de l'aeroport de Manises. Una altra societat també valenciana, Geresa, General de Restauració, ubicada en ple cor de la ciutat del Túria, pertany al grup francès Accor, igualment especialista en *catering* per a empreses i col·lectius diversos.

Els francs francesos ocupen un lloc en el altament rendible subsector de la importació-exportació de productes del camp valencià. Interfruits España, a Oliva (la Safor), propietat del grup Joker envia milers de tones de cítrics a Europa amb l'etiqueta d'origen valenciana, però compta els seus excel·lents beneficis finals en francs. Alguna cosa molt semblant fa Opam, SA, al Puig de Santamaria (l'Horta), controlada per la direcció francesa de la societat Cipaf. Procosa, a Alacant, amb capital majoritari de la firma Compagnie Fruitière, s'encarrega des de fa anys del comerç cítricol alacantí. A Alzira, capital de la Ribera, i en clara competència

amb la mundialment coneguda Avidesa (abans propietat de la família Suner i ara amb majoria de capital italià), fa bons negocis la societat Unicopa, que comercialitza amb el mateix nom productes derivats de la carn a França. Zumos del Sur, a Picanya (l'Horta), competeix també amb una àmplia varietat de begudes refrescants i controla una bona part de la quota del mercat.

L'estat espanyol, i en particular Catalunya i el País Valencià, "és el mercat del futur per a les nostres indústries", va declarar recentment Alain Juillet, director general de l'Union Laitière Normande, ULN, un grup cooperatiu instal·lat en punts estratègics de consum espanyols. ULN té quatre fàbriques en territori espanyol i realitzant un volum de negoci al voltant dels 45.000 milions de pessetes. En el sector de plats congelats, els francesos han trobat en la valenciana Frudesa la primera fàbrica espanyola del sector que respon al cent per cent a les normes comunitàries. Des de fa una desena d'anys, Frudesa ofereix al mercat de l'alimentació plats de la cuina tradicional congelada. El nou propietari francès, Euralim, hi ha introduït una nova gamma de plats italians, pizzes, lassanyes i canelones, que el mateix grup comercialitza en territori francès sota la marca Gorcy. Els canvis sembla que els han resultat bastant profitosos ja que la societat ara valenciano-francesa ocupa el segon lloc per quota de mercat (18,8%), darrere de Findus, en mans de la multinacional suïssa Nestle, líder del mercat amb el 23% de les vendes a l'estat espanyol.

Les cooperatives, igual que les empreses privades franceses, no han dubtat gens per invertir més avall del Pirineus. Sodial, per exemple, des del 1977 ha atorgat la franquícia de la seua marca de iogurts Yo-plait a sis fabricants espanyols, un d'ells establert a València, que es reparteixen al 50% el capital amb la família Astarloa.

L'ofensiva ha donat bons fruits ja que si Danone (45% del capital de la multinacional francesa BSN), és líder indiscutible d'aquest producte amb una quota de mercat del 56%, Yoplait ve en segona posició, (18% de les vendes), davant de la marca suïssa Chamburcy de Nestlé (13%) i de les dues espanyoles, Clesa i Frinat, el 4% i el 3% de vendes respectivament.

Un del pocs subsectors alimentaris on el capital francès encara no ha entrat amb força és el dels vins. No obstant això, la firma Marie Brizard també hi és present amb el record de super-vendes de 7 milions d'ampolles i uns beneficis cinc vegades superiors als obtinguts en la mateixa França, el seu mercat natural. Pernord Ricard, amb dues filials, Prac, SA, per als licors, i Capel, per a la divisió dels vins, també bona part del mercat.

Pel que fa al sector, en plena expansió, de l'aigua mineral, el predomini francès està demostrat. Font Vella, que des del 1970 és propietat del grup d'Antoine Riboud (BSN), ha venut 300 milions de litres l'any 1990, el que representa un volum de negoci pròxim als 11.000 milions de pessetes. Perrier és l'altra societat gal·la que suma beneficis. El grup té una filial de comercialització pròpia a Barcelona per a les aigües Perrier, Vichy Celestin i Volvic i alhora és propietari del cabalós brollador andalús de Lanjarón (Granada), tercer del mercat, amb 80 milions d'ampolles venudes el 1990. Vichy Catalan és líder d'aigües amb gas amb 65 milions de litres venuts durant l'exercici 1990, el que li ha donat una progressió en el seu volum de negoci del 27% superior respecte a l'any anterior.

Perrier té la majoria del capital de grup Explotación y Comercio de Aguas Minerales, propietària de les aigües de Viladrau (20 milions de botelles comercialitzades el 1990) i d'Agua San Narciso, tercera del mercat, amb 10 milions de litres venuts el 1990.

Més del 50% del total de la producció espanyola d'aigües minerals prové de Catalunya, segons els estudis més recents del sector. Del total importat d'aigües franceses, Perrier s'atribueix la major part del pastís, amb 4,9 milions de litres l'any 1990.

Segons la majoria dels estudis realitzats pels departaments de marketing dels grans grups de distribució comercial, els hipermercats francesos en territori espanyol avui no ocupen encara una posició dominant en l'estructura comercial del consum diari. Els 126 hipermercats que d'aquesta nacionalitat no arriben al quart lloc



EL GAT INVISIBLE

del total de les vendes del sector. A pesar d'aquest baix nivell, el capital francès fa molts anys que ha entrat amb força i que ha multiplicat els seus centres comercials. Ara mateix són 84 els hipermercats d'aquest origen repartits entre tres xarxes de major facturació i superfície: Pryca, Continente i Alcampo.

Jean François Pontal, actual director general de Pryca, acaba de modificar les estructures de la seua empresa en set comunitats autònomes, entre les que figuren Catalunya i el País Valencià.

El motiu d'aquesta reestructuració, segons explica ell mateix, ha estat doble. Pryca segueix, com a França, una política de descentralització, però també vol preparar-se per a la forta competència que es perfila per als pròxims anys en el consum espanyol. Amb 34 establiments i un volum de negoci al final de l'any 1991 de 360 mil milions de pessetes, Pryca és el tercer distribuïdor espanyol, darrere del gegant Corte Inglés i de Contisa, filial del grup Promodès, propietari igualment dels centres Continente. El grup francès Carrefour posseeix el 80% del Pryca espanyol. L'altre 20% pertany a la família mallorquina dels March per mitjançant la Corporación Financiera Alba, a hores d'ara en plena reconversió dels seus actius.

Continente, filial del grup Promodès, és el segon en el rànquing d'hipermercats espanyols. Cada dia s'obren les portes de 21 centres d'aquesta firma comercial al llarg de l'estat espanyol. El volum de negoci facturat al final del 1991 va ser de 270 mil milions de pessetes.

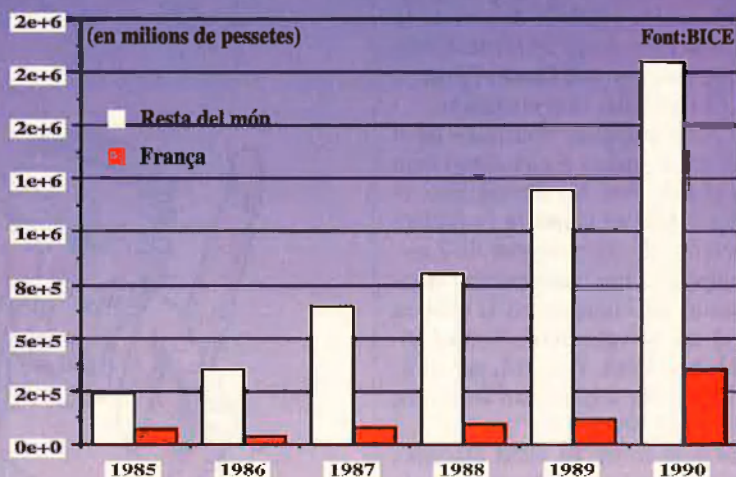
Segons afirma un informe recent del sector, Continente és la xarxa d'hipermercats més rendible per inversió en superfície. Per cada metre quadrat, la societat va facturar l'any passat al voltant del milió i mig de pessetes.

Jöel Martin, director de màrqueting des de fa sis mesos, d'Alcampo, ha reconegut fa molt poc que la línia comercial de la seua empresa a l'estat espanyol és una còpia exacta de la que duu la central a França. Els 18 centres d'aquest grup han realitzat una facturació al final de l'exercici 1991 pròxima als 220 mil milions de pessetes.

L'expansió dels "hípers" amb la bandera tricolor francesa ha quedat demostrada aquests últims anys. Pryca, Continente i Alcampo controlen més del 70% de la quota de mercat de les grans superfícies i tots tres sumen el 82% de la superfície de venda.

Ignasi Pellicer

Evolució de les inversions directes a l'Estat espanyol



'Monsieur, bon appétit'

No seria gens estrany que al final d'un apetitós dinar en qualsevol del nostres restaurants, el client, a més de la sorpresa a l'hora de rebre la nota, s'adonara que el menú ha estat compost per productes que amaguen interessos francesos. Des de l'aperitiu fins a les postres no és difícil avui dia fer un dinar "made in France", encara que es demanen plats cuinats amb les nostres recetes tradicionals.

El cambrer, per exemple, ens pot servir per a començar l'àpat una cervesa marca Kronenbourg, distribuïda i comercialitzada per una filial francesa d'aquesta empresa alsaciana, amb seu social a Barcelona per a cobrir el mercat espanyol. Els prolegòmens de l'àpat, per anar fent boca, poden estar acompanyats de les excel·lències d'unes saboroses croquetes, per pura coincidència Frudesa, empresa que fabrica des de l'Alcudia de Carlet (la Ribera Alta), tota mena de productes congelats. Aquesta marca porta en lletra menuda el nom del grup francès Saint Louis-Eurolim com a accionista majoritari.

Per als clients "alcohol, no gràcies" les possibilitats quedar-se atrapat entre els tentades de la invasió dels nostre veïns són nombroses. El capital francès figura darrere del 80% de les etiquetes d'aigua mineral que actualment es comercialitzen pertot arreu. L'opció per als més sibarites de demanar un suc qualsevol de fruita no escapa tampoc als omnipresents inversors francesos. Perrier, des de la seua seu barcelonina controla bona part del mercat i

per postres Zumos Sur, controlada per la Société Real de Jus de Fruits francesa, té prou estoc suficients per proveir el consum necessari del valencians (la filial està instal·lada a Picanya a pocs quilòmetres de València) i dels catalans i mallorquins si es presentara el cas.

Pryca, Continente i Alcampo, els tres gegants hipermercats, tots tres de capital originari francès, comercialitzen prou vitualles de l'altra banda dels Pirineus per preparar centenars de varietats de plats principals dels menús dels nostres xefs de cuina per molt exigents que siguin.

Els vins per a fer passar els aliments, encara que en inferioritat notable per causa de la important producció catalana i valenciana, també poden ser, malgrat tot, de marca gala. Concretament aquells que figuren en la llarga nòmina de la importadora Capel dins de l'òrbita de la societat matriu francesa Pernord-Ricard, ben implantada tant a Catalunya com al País Valencià. Inclús les espècies per a condimentar qualsevol menú poden donar aroma francesa. Ducros, des de Barcelona, va iniciar fa anys un pla estratègic de màrqueting gràcies al qual són avui molt poques les llars que no tenen una bona col·lecció de petits pots d'aquesta marca en algun lloc de la casa.

Quant a les postres, cap problema. Moltes empreses franceses s'ocupen en el sector de la importació i exportació de posar en el mercat fruits naturals o envasats.

I. P.